

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ДОКЛАД-АНАЛИЗ

за

„Гражданското участие на територията на МИГ „ДЪЛГОПОЛ-СМЯДОВО“

Май 2019 г.

ЯНИСТА ПРОДЖЕКТ

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА ДЪЛГОПОЛ-СМЯДОВО“
гр. Дългопол, ул. „Георги Димитров“ №105

Проект № BG05SFOP001-2.009-0124 „Умно гражданство“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Съдържание:

РЕЗЮМЕ	3
Раздел 1. Въведение	4
Раздел 2. Обхват и методология на анкетното проучване.	8
2.1. Цели и задачи на проучването.	8
2.2 Общини, обхванати от проучването.	9
2.3. Обект, обхват на проучването, методология за работа, профил на анкетираните.....	11
Раздел 3. Представяне и анализ на резултатите от анкетното проучване.....	17
Раздел 4. Изводи и препоръки.....	49
4.1 Изводи	49
4.2 Препоръки.....	52
Раздел 5. Заключение.....	53

РЕЗЮМЕ

Настоящият документ е разработен в следствие на изпълнение на проект **„Умно гражданство“** по договор № **BG05SFOP001-2.009-0124-C01** по процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор **„Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“**.

Съдържа информация относно необходимостта, провеждането, резултатите, анализа и препоръките от извършване на проучвания и изследвания, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство.

Документът съдържа пет раздела:

Раздел 1. ВЪВЕДЕНИЕ. Тук са посочени основните и специфичните цели и основните дейности предвидени в рамките на изпълнение на проект **„Умно гражданство“** на МИГ **„Дългопол-Смядово“**. Необходимост и актуалност на дейностите за обществено консултиране при местните политики. Европейска и национална правна рамка за гражданско участие в процеса на вземане на решения. Нормативни документи на местно ниво изискващи включване на гражданското общество, както в тяхното формулиране, подготовка, така и в мониторинг за изпълнението им. Активни НПО, структури на бизнеса, читалища, местни клубове за двете общини.

Раздел 2. ОБХВАТ И МЕТОДОЛОГИЯ НА АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ.

Тук са посочени основанията за извършване на проучванията и изследвания, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство. В този раздел е представен и инструментариума на анкетното проучване, и провеждането на анкетното проучване. Кратка характеристика на общините, подборът на анкетираните, техния профил.

Раздел 3 – ПРЕДСТАВЯНЕ И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ.

Раздел 4. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ.

Раздел 5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Раздел 1. ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът-анализ се изготвя в резултат на изпълнение на Дейност 1 от проекта: Извършване на проучвания и изследвания, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство.

Дейността ще способства за постигане на специфична цел 1 от проекта за открито и отговорно управление, както и за постигане на специфична цел 2 на проекта за отправяне на препоръки за подобряване на процесите на предоставяне на услуги и по-добра регулаторна среда. Целта на дейността е проучване и анализ на гражданското участие в процеса на вземане на решения на местно ниво. Дейността е отправна точка за реализиране на дейност 2 на проекта, създаването на електронна платформа „Smart citizenship“. Проучването ще бъде свързано с основните права на гражданите в процеса на вземане на решения на местно ниво и свързаните с това въпроси: Участвали ли са в консултации за създаване на нормативни и стратегически документи на местно ниво?; Внасяли ли са писмени становища и предложения до комисиите на Общинския съвет?; Участвали ли са в заседания на Общ. Съвет?; Участвали ли са в обсъждането на общинските бюджети?; Участвали ли са в местни референдуми?; Участвали в местни обществени/консултативни съвети?; Отправяли ли са запитване за оказване на съдействие от местния омбудсман?; Достъп до информация и др. Успоредно с това ще се проведе проучване за изследване „отвореността“, на администрацията към гражданите и бизнеса: предоставянето на услуги, електронни услуги, сайт на общината, актуална информация за промени в нормативните документи, предоставяне на информация по различни начини и др. Целевата група на двете проучвания са представители на гражданите, институции и бизнеса. Резултатите от проучването са база за изготвяне на препоръки към администрацията и общинските съвети, както и основа за разработване на структурата на електронната платформа „Умно гражданство“/какви са основните очаквания и нужди на гражданите, които биха могли да се задоволят с иновативен начин за предоставяне на информация и вземане на участие във вземането на решения на местно ниво/.

Участието на гражданите и организациите на гражданското общество в процесите на вземане на решения на местно ниво е от решаващо значение за едно прозрачно и отговорно местно самоуправление, работещо в интерес на общността. Гражданското участие има различни форми - обществено обсъждане на политически и нормативни документи, приемани от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

местните власти, онлайн консултиране /консултиране на общественото мнение по интернет, публично обсъждане на общинския бюджет, създаване на обществени консултативни съвети, организиране на местна гражданска инициатива, местни референдуми или общи събрания на населението по инициатива на гражданите или с други думи обществено консултиране.

Необходимостта от обществено консултиране при формирането и изпълнението на общински политики е израз на принципа на осигуряване прозрачност на процесите на политиката, икономиката, управлението и демокрацията. Създава се по-голяма прозрачност в областта на общинската политика, а това е важен принцип на доброто управление. Осигурява се възможност на общинското ръководство за по-голяма яснота и откритост при провеждането на общинската политика. От друга страна, общинските политики, основани на обществена подкрепа водят до по-добри резултати чрез уникалния принос на заинтересованите страни. Общественото консултиране дава възможност на заинтересованите страни да изразят своите мнения по различни алтернативи на политиките. По този начин, процесът на вземане на решения става по-добре обоснован, по-точен и по-отговорен.

Консултирането помага на общината да разработва и прилага политики, които защитават по-добре обществените интереси в различните сфери и осигуряват конкурентна среда, при ниски разходи. Консултациите са част от основания на доказателства подход за разработване на политики, който е предназначен да засилва резултатите и разходната ефективност на обществената политика.

Тези процеси са регламентирани с редица **европейски и национални документи**: Европейска харта за местното самоуправление, Европейска харта за участието на младежите в живота на общината и областта, Конвенция за участието на чужденците в обществения живот на местно ниво, Бяла книга на Съвета на европейските общини и региони относно процедурите на допитване до териториалните общности в Европа, Препоръка n R (96) 2 на Комитета на министрите до държавите членки относно референдумите и инициативите на населението на местно ниво, Препоръка Rec(2001)19 на Комитета на министрите до държавите членки относно участието на гражданите в обществения живот на местно ниво, Декларация относно демократичното участие и публичната етика на местно и регионално ниво, Кодекс на добрите практики за гражданско участие в процеса на вземане на решения.

Кодексът е посветен на гражданското участие на национално и местно ниво и е един от най-новите документи на Съвета на Европа и да бъде ефективен инструмент за структурите на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

гражданското общество на местно, национално и международно ниво в техния диалог с публичните органи, както и да насърчи взаимодействието между тях.

На национално ниво е действащ **Закон за местното самоуправление и местната администрация**, който дава правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на:

1. общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
2. устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;
3. образованието;
4. здравеопазването;
5. културата;
6. благоустрояването и комуналните дейности;
7. социалните услуги;
8. опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
9. поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
10. развитието на спорта, отдиха и туризма,

както и **Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление**, регламентиращ принципи и форми на прякото участие. **Стратегия за подкрепа на развитието на гражданските организации (2012–2015 г.)**, по която не са предприети стъпки за изпълнението ѝ, Обществени съвети, Комитети по наблюдение и др.

На местно ниво действащи в община Дългопол са следните нормативни документи:

Общински план за развитие за периода 2014-2020 г.

Стратегия за развитие на Община Дългопол 2012-2020 г.

Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Дългопол 2018-2023г.

Проект на Програма за развитие на туризма в Община Дългопол 2018-2020 г.

Междинна оценка на Общински план за развитие на Община Дългопол 2014 - 2020 г.

Програмата за опазване на околната среда на територията на община Дългопол 2017 – 2020 г.

Програма за управление на отпадъците на територията на Община Дългопол за периода

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

2014-2020 г.

Действащи в настоящият момент са 33 наредби на Общински съвет Дългопол.

На територията на община Дългопол в този момент няма активни неправителствени организации. Има регистрирани 15 читалищни настоятелства, които са средища на културния, духовния и обществен живот; 6 спортни и за народни танци клубове; един инициативен комитет; 12 пенсионерски клуба.

За община Смядово:

Актуализиран общински план за интеграция на ромите в община Смядово за периода 2015-2020г.

Дългосрочна програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на ВЕИ и биогорива в община Смядово 2014-2020г.

План за развитие на община Смядово 2014-2020

План за работата на общински съвет Смядово за календарната 2019 г.

Програма за управление и разпореждане с имоти, общинска собственост, през 2017г.

Програма за управление на отпадъците на територията на община Смядово за 2017-2020г.

Стратегия за местно икономическо развитие

Външен аварийен план за действие при възникване на аварии и бедствия в „Караш инвест“ ООД гр. Габрово, обект Смядово

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Смядово (2016 – 2020г.)

Годишен план за действие по изпълнението на общинската стратегия в община Смядово планов период 2019г.

Стратегия на община Смядово за интегриране на ромите (2012 – 2020), както и 19 наредби, приети на заседания на Общински съвет.

Общински съвет Смядово е приел 19 наредби.

На територията на община Смядово също няма активни неправителствени организации. Има регистрирани 6 читалищни настоятелства, които са средища на културния, духовния и обществен живот; 3 училища, 3 детски градини, 1 спортен клуб, 1 клуб на инвалида и 6 пенсионерски клубове.

Раздел 2. Обхват и методология на анкетното проучване.

2.1. Цели и задачи на проучването.

Основната цел на проучването е да се установи сред жителите на общините Дългопол и Смядово степента на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство. Анкетната карта съдържа 21 въпроса с възможност както да изберат предложени отговори, така и да дадат своето мнение при желание от тяхна страна. Потърсено бе тяхното мнение относно:

- Важността на процеса на планиране на политиките за местно и регионално развитие да се осъществяват с максимално широко участие на заинтересованите страни- граждански организации, организации на бизнеса, граждани и др. групи;

- Важността и смисъл, заинтересованите страни да участват както на етап формулиране на политиките, така и на етап тяхната реализация;

- Как оценяват степента на интереса/активността на гражданите за участие в процесите на планиране на местно ниво.

- Участието в консултации за създаване на нормативни и стратегически документи/наредби, правилници, стратегии, планове и др/. на местно ниво.

- Съществуват ли пречки, които ограничават степента на гражданската активност в процеса на планиране.

- Кои са най-ефективни /подходящи форми за включване на структурите на гражданското общество и бизнеса във формирането и изпълнението на местните и регионални политики.

- Кои са силните, положителните страни на управлението на общината?

- Кои са за Вас слабите страни на управлението на общината.

- Внасяни ли са писмени становища и предложения до комисииите на Общинския съвет?

- Участие в заседания на Общински Съвет.

- Участие в обсъждането на общинските бюджети.

- Участие в местни обществени/консултативни съвети/туризъм, здравеопазване и образование, социални дейности, хора с увреждания и др.

- Полезността на територията на общината да се обособи институцията „Обществен посредник“/омбудсман/?

✚ Оценете по 5 степенна скала доколко публичните услуги в общината отговарят на нуждите на гражданите.

✚ Начини за вземане на решение предвид мнението и позицията на гражданите и техните сдружения по важни обществени теми.

✚ Организиране на обществени обсъждания през тази година в общината?

✚ Повлиява ли се политиката на общината от позицията на местната общност и мнението на гражданите по определени теми.

✚ Общината успява ли да отговори на нуждите и очакванията на гражданите.

✚ Отделят ли се специални средства от общинския бюджет, предназначени за осъществяване на проекти по инициатива на граждани?

✚ Степен на информираност за дейността на Общински съвет и администрацията.

✚ Начини за информиране за въпросите, които общинският съвет и администрацията обсъждат.

Отделно бе направен преглед на вътрешно – нормативните документи, имащи отношение към участието на местните общности в процесите на планиране, формулиране и изпълнение на местните политики.

Въз основа на отговорите и проучените нормативни документи е направен анализ и са дадени препоръки към общинските ръководства.

2.2 Общини, обхванати от проучването.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Територията на МИГ „Дългопол-Смядово“ обхваща административните граници на общините Дългопол и Смядово. Намира се в южната част на област Варна и област Шумен, заема площ от 794,7 кв.км и попада в Североизточен планов район. Тя граничи с общините: Провадия, Долни чифлик, Шумен, Велики Преслав, Върбица, Сунгурларе, Руен. Територията е с непрекъснати граници и обхваща всички 27 населени места от двете общини. От община Смядово: 1 град и 9 села, от община Дългопол: 1 град и 16 села. Общият брой на населението на територията на МИГ „Дългопол-Смядово“ е 22563 души. Средната гъстота на населението на територията на МИГ е 26,57 жители на кв. км, съответно за община Смядово – 20 жители на кв.км., за община Дългопол - 33 жители на кв. км..

ОБЩИНА ДЪЛГОПОЛ

Община Дългопол се намира в област Варна и е разположена в източната част на

Върбишкия Балкан (Източна Стара планина). Граничи с общините: Долни чифлик, Провадия, Руен и Смядово, границите на община Дългопол са ограничени и очертани от контурите на реките Луда и Голяма Камчия. Релефът е полупланински и планински. Територията на общината е 440,9 кв.км. и заема 11,5% от територията на област Варна и 3% от територията на

Североизточен район на България. Урбанистичната структура на община Дългопол се състои от 17 населени места, в т. ч. 1 град и 16 села - Арковна, Аспарухово, Боряна, Величково, Дебелец, Камен Дял, Комунари, Красимир, Лопушна, Медовец, Партизани, Поляците, Рояк, Сава, Сладка вода и Цонево. Административен център е град Дългопол. По брой населени места (17), общините Дългопол, Долни чифлик и Аврен се нареждат на четвърто място след общините Провадия, Аксаково и Вълчи дол съответно с 25, 23 и 22 населени места.

Населението на общината към 15.03.2019 г. е 15 794 жители по постоянен адрес (по данни на ГД ГРАО), от които 31,68 % живеят в гр. Дългопол и 68,32% в останалите населени места. Средната гъстота на населението в община Дългопол (32,64 души на кв. км. за 2011 г.) е

много по-ниска от средните стойности за област Варна (124,4), от средната гъстота за страната (66,34) и за СИР (66,69).

ОБЩИНА СМЯДОВО

Община Смядово е една от съставните общини на област Шумен. Тя е разположена в

полите на северните склонове на Източна Стара планина и на север граничи с община Шумен, на североизток с общините Провадия и Дългопол (област Варна), на юг с общините Руен и Сунгурларе (област Бургас), на запад с община Върбица и на северозапад с община Велики Преслав. Общината се характеризира с изключително разнообразен релеф: равнинно-

платовиден, хълмист и нископланински.

Общата площ на община Смядово (353,8 кв. км.), съставлява 10.4% от територията на област Шумен и около 2.4% от територията на Североизточния район. Урбанистичната структура се характеризира с 10 населени места – общинският център град Смядово и девет села – Александрово, Бял бряг, Веселиново, Желъд, Кълново, Ново Янково, Риш, Черни връх и Янково. По степен на урбанизация община Смядово е на 4-то място по степен на урбанизация в област Шумен.

Населението на общината към 15.03.2019г. е 6 769 жители по постоянен адрес (по данни на ГД ГРАО), от които 59,45% живеят в гр. Смядово и 40,55 % в останалите населени места. Средната гъстота на населението в Община Смядово е (20,5 души на кв. км. към 2011г.) много по-ниска от средните равнища за област Шумен (56,7), от средната гъстота за Североизточния район (67,8) и за страната (67,6).

2.3. Обект, обхват на проучването, методология за работа, профил на анкетираните.

Обект на проучването са жителите на общините Дългопол и Смядово, на възраст над 18 г. Обхват на проучването - цялата територия на МИГ „Дългопол-Смядово“.

За определяне на целевите групи, бе проведено заседание с представители на екипа на проекта, фирмата изпълнител, представители на управителния съвет на МИГ Дългопол-Смядово, секретарите на общини. Взе се решение да се потърси помощта и се проведат разговори за насочване с кметовете по населените места, представители на читалищни настоятелства, образователни институции и различни местни клубове, които демонстрират най-голяма активност при тия дейности.

Разработи се план за действие с времеви график и проект на анкетна карта за определяне на степента на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство, които бяха съгласувани с Възложителя.

Определи се Методология на извадката, съгласно която генералната съвкупност на извадката се състои от пълнолетните жители на всяка от двете общини, избрани на случаен признак от групите на граждани, бизнес и институции. Анализира се, че към момента на формиране на извадката се разполага с по-актуални данни от тези от Националното преброяване на населението от 2011 година, а именно - с данните от ЦИК за броя на избирателите във всяка избирателна секция към момента на последните парламентарни избори на 26.03.2017г.

Съгласно техническото задание към договора при провеждане на проучването на територията на двете общини Дългопол и Смядово следва да бъдат включени минимум 10 представители на бизнеса от всяка община и минимум по 100 граждани от всяка община в двете анкети, възложени по договор. Общините се разпределиха в две групи:

- **за първа група** – община с население до 10 000 жители: обем на извадката 100, което ще осигури доверителен интервал на 50% относителен дял от +/- 9,8 процентни пункта;
 - **втора група** – общини с население от 10 000 до 50 000 жители – обем на извадката 150, което ще осигури доверителен интервал на 50% относителен дял от +/- 6,9 процентни пункта;
- Данните за броя на избирателите (пълнолетните граждани) на всяка община, както и за обемите на извадките са представени в следната таблица:

Генерални съвкупности и извадки по общини

Общини	Брой избиратели	Извадка	Минимум анкетни карти за измерване отвореността на администрацията към гражданите и бизнеса и качеството на предоставяните услуги .	Минимум анкетни карти за проучване за основните права на гражданите в процеса на вземане на решения на местно ниво.
Дъгапоп	12463	150	75	75
Смядово	5603	100	50	50

Анкетното проучване в 2-те общини беше извършено в периода 10.02.2019г. – 30.04.2019 г.. Преди това (на 06 и 07.02.2019г.) се организира обучение на анкетърите, за това какви са изискванията и процедурите на подбор на респондентите, по какъв начин да представят изследването и как по-добре да мотивират лицата да се включат в анкетата. Обучението на анкетърите включваше детайлно разглеждане на анкетната карта (въпрос по въпрос) и проиграване на въпросника в реална ситуация чрез симулация на интервюта. По този начин интервюиращите бяха подготвени за процеса на интервюиране на лицата от извадката. Отпечатахме необходимия брой анкетни карти.

Проучването се извършваше на място в общините.

Анкетните карти при желание на анкетираните се погълваха лично от анкетъора. На всички анкетъори бяха дадени координати за връзка с членове на екипа, с които трябваше да се свържат при възникнали въпроси или проблеми. Отчитането на работата ставаше лично от всеки анкетъор, като погълнените карти се предаваха на един от членовете на екипа.

Накратко изпълнени задачи, включваха:

- Създаване на анкетна карта, съгласуване с възложителя и разпечатване;
- Организиране и провеждане на анкетно проучване;
- Обработка и анализ на резултатите от анкетното проучване;
- Преглед на вътрешно – нормативните документи, имащи отношение към участието на местните общности в процесите на планиране, формулиране и изпълнение на местните политики. Разговори с представители на общинските ръководства, които обясниха голяма част от мотивите и причините за определени отговори.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

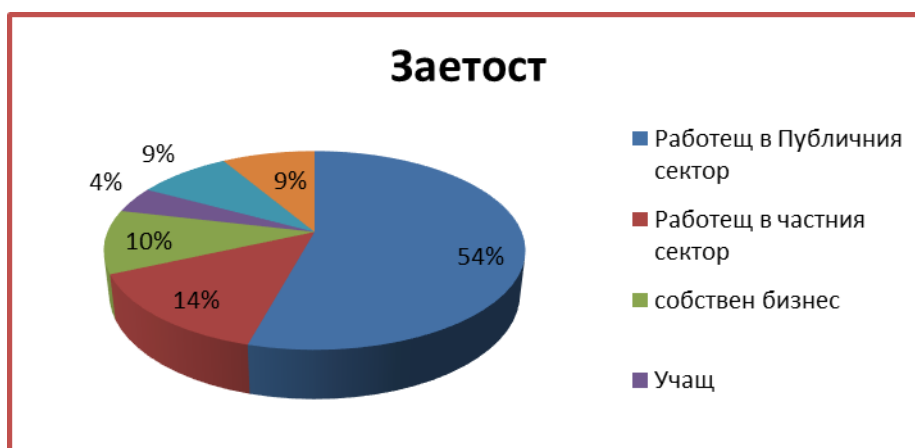
– Обобщаване на резултатите, изводи и препоръки.

Срок за изпълнение на задачата: **27.05.2019 г.**

Основните трудности, които възникваха в общините, бяха свързани с непознаването на действащите в момента на местно ниво нормативни документим; една част от анкетираните мъже отказваха да попълват анкетата,

Бяха анкетирани общо 164 жители на двете общини, 88 от община Дългопол и 76 от община Смядово, което изпълни планираните бройки за анкетиране.

Разпределението по заетост е следното:

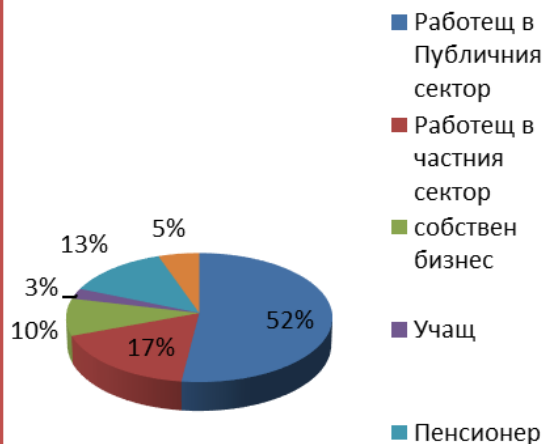

ДЪЛГОПОЛ

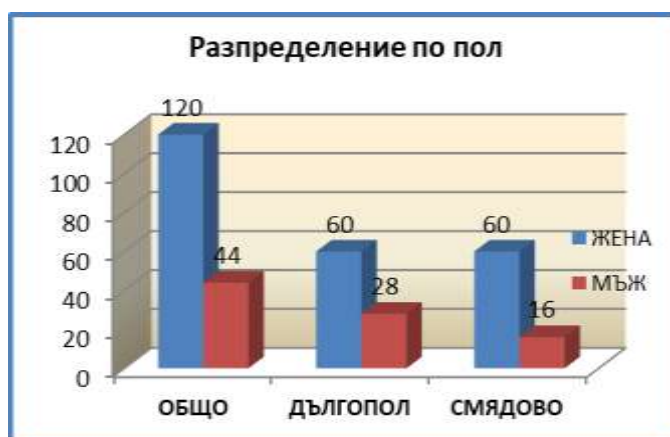
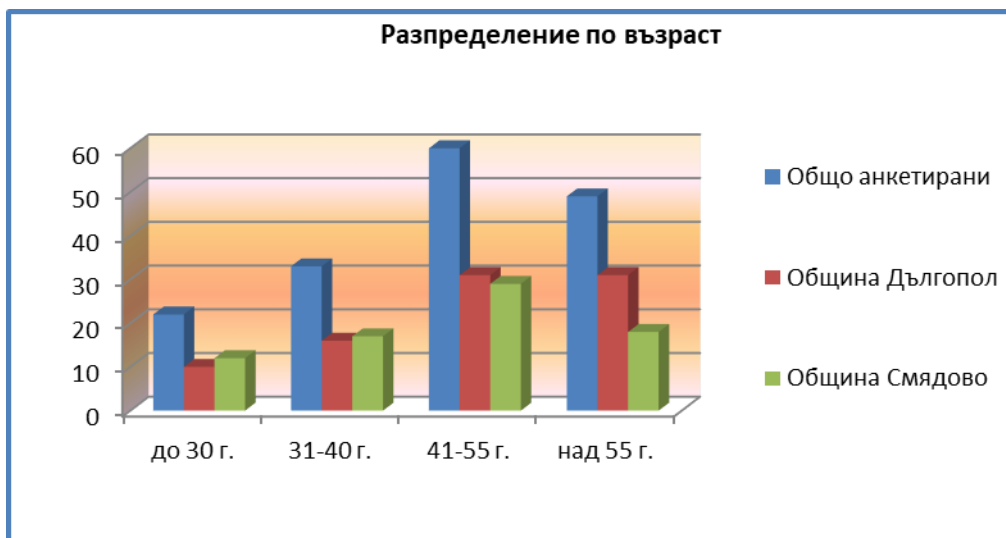
СМЯДОВО

Прави впечатление високият процент на анкетираните от работещите в публичния сектор- 55% за община Дългопол и 52% за община Смядово, но при високият процент безработица в двете общини –Дългопол 20,5% и Смядово-8,5%, основната заетост е в Публичния сектор-общинска администрация, образователни институции, читалища, Бюро по труда, Социални грижи, банки и др..

По образование, пол и възраст данните са следните:

Чувствителната разлика в разпределението по пол на мъже и жени при анкетирането се дължи на нежеланието и неактивността на мъжете да бъдат анкетирани.

Анализирайки анкетираните по възраст се наблюдава най-висок процент на анкетирани в диапазона 41-55 г., което се обяснява с факта, че по последните данни от Националния статистически институт, населението е застаряващо.

Обработката на данните започна след приключване на анкетното проучване. За анализ на резултатите е използван софтуерният продукт MS Excel.

След приключване на проучването е изработен подробен анализ с таблици и графики, които представят резултатите от проведеното изследване и на тази база са направени съответните изводи в Раздел 3 от настоящия доклад.

Раздел 3. Представяне и анализ на резултатите от анкетното проучване.

Въпрос 1. Доколко според Вас е важно процеса на планиране на политиките за местно и регионално развитие да се осъществява с максимално широко участие на заинтересованите страни- граждански организации, организации на бизнеса, граждани и др. групи?

Потърсено е мнението на 164 жители на общините. Резултатите показват, че 95% от жителите оценяват с „важно”, „много важно” и „изключително важно” процеса за планиране на политиките на местно ниво да се осъществява с участието на максимален брой заинтересовани страни.

Песимизмът на част от интервюираните се движи в близки граници до минималния процент и за двете общини - 2% за община Дългопол и - 3% за община Смядово, което е положителен факт и говори, че голяма част от хората се интересуват и са съпричастни със случващите се

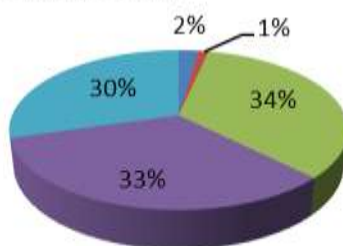

процеси на територията на общините. На диаграмите поотделно за двете общини са представени нагласите по този важен за развитието на общините въпрос.

С 97% в община Дългопол и с 93% в община Смядово е потвърдено „важно”, „много важно” и „изключително важно” процесите за планиране на политиките да се осъществява с участието на - граждански организации, организации на бизнеса, граждани и др. групи

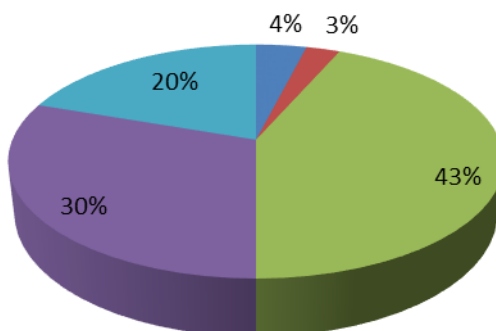
Мнение на жителите на община Дългопол

- не е важно
- важно
- изключително важно
- маловажно
- много важно

Мнение на жителите на община Смядово

- не е важно
- важно
- много важно
- маловажно
- изключително важно

Въпрос 2. „Мислите ли, че е важно/има смисъл, заинтересованите страни да участват както на етап формулиране на политиките, така и на етап тяхната реализация?” е тематично свързан с въпрос едно. По-високия резултат за двете - община Дългопол **85 от всички 88** интервюирани и за община Смядово **70 от 76 от всички**, на отговорилите с „важно”, „много важно” и „изключително важно”, говори за осъзнаване на важността планирането на процесите на местните политики и **тяхната реализация** да се осъществява с участието на всички заинтересовани страни.

Въпрос 3. В каква степен оценявате интереса/активността на гражданите за участие в процесите на планиране на местно ниво?

В този въпрос е изследвана отново по 5 степенна скала активността на гражданското общество, вече конкретно при участие в процесите на планиране на местното развитие. Тук отговорите бележат известна разлика. При средно **95%** отговорили, че е „важно”, „много важно” и „изключително важно”, заинтересованите страни да участват както на етап формулиране на политиките, така и на етап тяхната реализация, при отговорите **в каква степен оценявате интереса/активността на гражданите за участие в процесите на планиране на местно ниво** броят на отговорите „активни” и „силно активни” е 39, което е **24,12%**, „слабо активни” - **80(48.42%)**, и неактивни – **21(12.83%)**.

И при двете общини преобладават отговорите „слабо активни”. При община Смядово се бележи по висок процент на „активни” и „силно активни”- **28,95%**, а в община Дългопол- **19,32%**.

Пречките, които възпрепятстват гражданската активност - нежелание да се включвам, недостатъчни знания за процеса, липса на ресурси - финанси или свободно време, неефективни механизми за включването, недостатъчен интерес от тяхна страна, недобра нормативна база, не съществуват, ще се анализират в другите отговори.

В таблицата и графиката е представена активността в проценти и брой.

	Общ брой в %	Община Дългопол-%	Община Смядово-%
Не мога да преценя	14.62	14.77	14.47
Неактивни	12.83	12.50	13.16
Слабо активни	48.42	53.41	43.42
Активни	20.28	18.18	22.37
Силно активни	3.86	1.14	6.58

В каква степен оценявате интереса/активността на гражданите за участие в процесите на планиране на местно ниво?

Въпрос 4. Участвали ли сте в консултации за създаване на нормативни и стратегически документи/наредби, правилници, стратегии, планове и др/. на местно ниво, в качество различно от служебно;

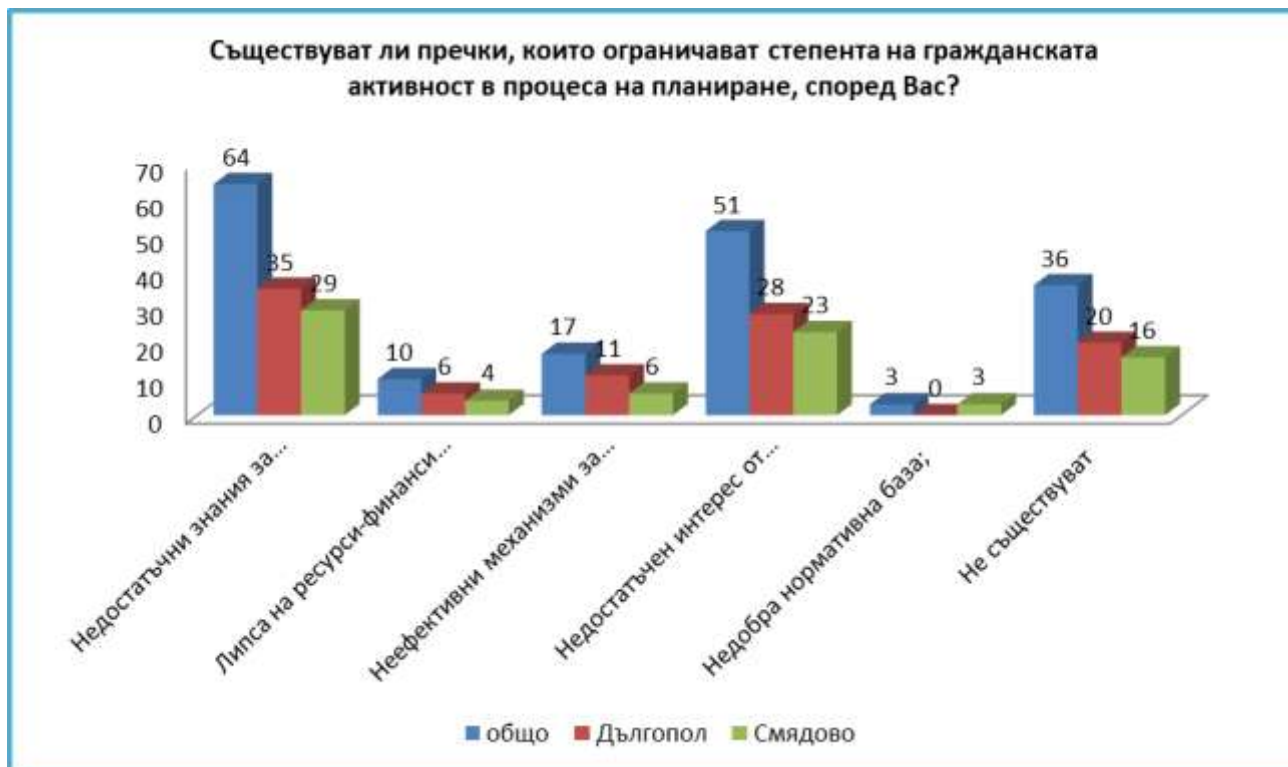
Консултирането е двупосочна връзка, при която гражданските организации или отделни граждани предоставят обратна информация на общинските и държавните институции. Основава се на предварително определена от органите на властта тема, по която се търси мнението на гражданите и се изисква предоставянето на информация. Могат да коментират официални предложения и да допринасят с идеи и предложения. Целта на процеса е да се получи информация за реакциите на заинтересованите лица по отношение на предложения, планове, решения, така че те да бъдат взети предвид в етапа на окончателното вземане на управленски решения.

Резултатите сочат, че много малък процент от анкетираните са участвали в качество различно от служебното в консултации при изготвяне на нормативни и стратегически документи. Общо за двете общини процентът е 9,8% - участвали и 90,2% не са. За двете общини данните са сходни- Община Дългопол: 11,36% са участвали и 88,64% не са, а за община Смядово - 8,57% са участвали и 92,11% не.

Отговор в известна степен на ниския процент дава отговора на следващия въпрос.

5. Съществуват ли пречки, които ограничават степента на гражданската активност в процеса на планиране, според Вас?

Получени са отговори от 164 жители на двете общини. Тук се дава възможност за повече от един отговор. Най-много 64, което представлява 35,4% са дали отговор за недостатъчни знания по процесите, което създава дискомфорт и неполезна на участниците. От община Дългопол по този начин са отговорили 35%, а от община Смядово 35,8%.

Това поставя въпроса за предоставяне по подходящ начин и вид на материали за темата, която ще се дискутира.

Недостатъчния интерес се нарежда на второ място в обобщението 28,18% за двете общини и 28% за община Дългопол и 28,4% за община Смядово. Освен тая апатия и незаинтересованост, трябва да се търсят механизми за събуждане на интереса. Да се популяризират положителните неща случили се по идеи и предложения на граждани.

Неефективните механизми за включване също се нарежда с висок процент – 9,39% и 11% за община Дългопол и 7,41% за община Смядово. Липсата на ресурси – време, парични средства,

неудобен и на места липсващ е основателна причина за липсата на физическо присъствие на консултациите. Необходимо е да се използват и други форми за отчитане на мнението.

Недобрата нормативна база, също е отчетена от известна част от анкетираниите.

Причините могат да се потърсят от една страна в апатичността, нежеланието, липса на време, финансови ресурси, сложност на материята и др. и от друга страна: доколко законодателството в България и на местно ниво и институционалната среда подкрепят и улесняват гражданското участие и доколко се използват всички форми за консултиране.

Законодателната среда на национално ниво създава условия за различни форми на гражданско участие, но на местно ниво в нито една от двете общини няма приета Наредба за обществено обсъждане. Липсва механизъм за провеждане на обществени консултации.

Създадените обществени съвети не функционират ефективно и се създават условия за формализиране на процесите. Участието на местната общност в обществените съвети гарантира чуваемост и съпричастност на администрациите към правата на общностите. Дава се по този начин възможност на структурите на гражданското общество да участват при реализиране на различни съвместни инициативи. Така се увеличава капацитетът им и се постигат по-сериозни резултати.

Наредбите се публикуват в сайтовете на общините, но липсва механизъм, който дава възможност за он-лайн мнения и тяхното отчитане.

Дава се възможност за присъствие на комисиите и сесиите на общински съвет, но това би отнело допълнително време. Отчитат се направените предложения на тях. Законодателно е уредено така, че да има достатъчно време за мнения, препоръки, предложения. Всяка една Наредба се разглежда на две сесии.

Отчита се нарастване на гражданската активност чрез използване на фейсбук и създадените групи на териториите на общините, но те обикновено се използват в по-голяма степен за критика и не дават конкретни и конструктивни предложения. С навлизане на новите технологии по-ефективно би било създаване на интернет базирана платформа, която да отчита мненията, предложенията, да дава възможност за он-лайн анкети, което би създавало бърза обратна връзка.

Липсва и механизъм за достатъчна информираност за тема, дата, час за провеждане на обществени консултации, така че да се осигури присъствието на по-голям кръг заинтересовани.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Една от формите за консултиране „проучване на мненията” чрез провеждане на анкети е застъпена само при провеждане на анкети при изпълнение на проекти. Анкетирането по проекти и на двете общини „Активно включване” за община Дългопол и община Смядово, дава ценна информация за качеството на предоставените социални услуги, ползватели, възможност и желание за квалификация на неактивни, предложение за разкриване на нови социални услуги.

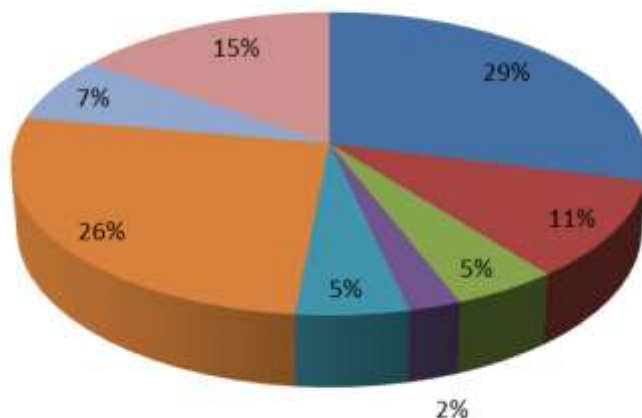
Друга форма за консултиране е провеждането на кръгли маси. На територията на община Дългопол за 2 години са проведени 2 кръгли маси, което по общо мнение дава добър резултат. „Проблемите на хората с увреждания” и „Предизвикателства в предучилищното образование”. Направени са предложения пред местната власт за учредяване на Обществен съвет по проблемите на хората с увреждания и да се търси механизъм за задържане на децата до първи клас в детските градини. В община Смядово е проведена една кръгла маса „Предизвикателства пред образованието и работа за интегриране на малцинствени групи”.

6. Според Вас, кои са най-ефективни /подходящи форми за включване на структурите на гражданското общество и бизнеса във формирането и изпълнението на местните и регионални политики?

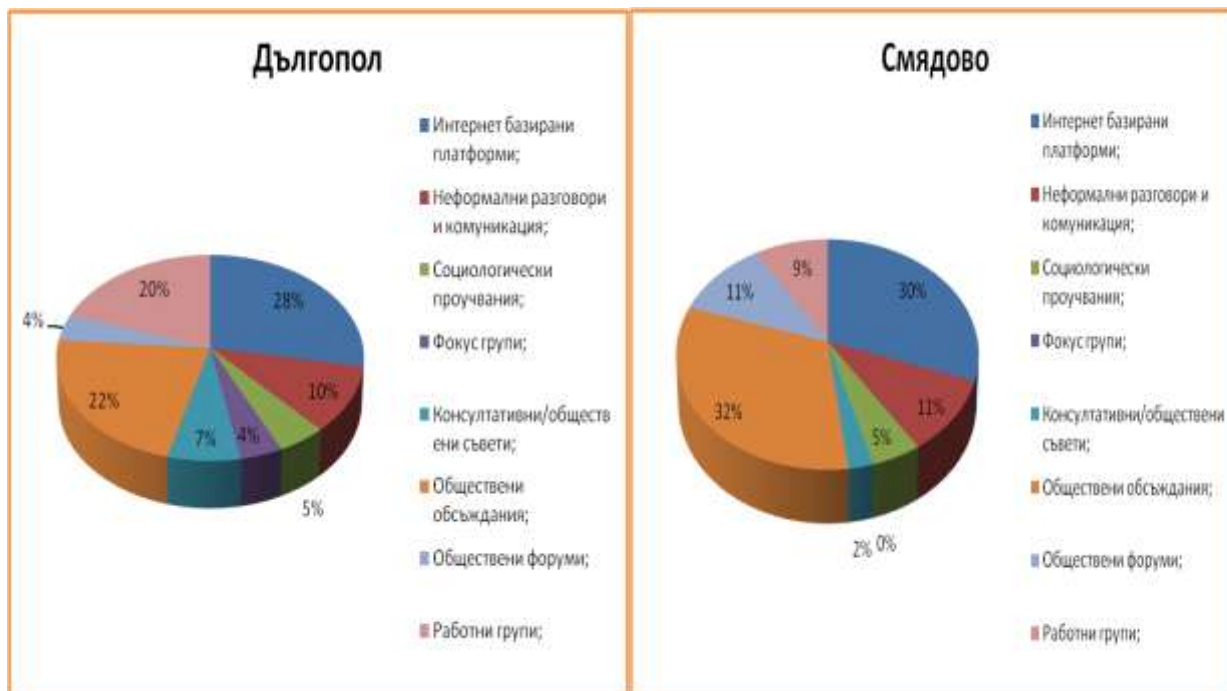
На този въпрос са получени повече от един отговор.

Според Вас, кои са най-ефективни /подходящи форми за включване на структурите на гражданското общество и бизнеса във формирането и изпълнението на местните и регионални политики?

- Интернет базирани платформи;
- Неформални разговори и комуникация;
- Социологически проучвания;
- Фокус групи;
- Консултативни/обществени съвети;
- Обществени обсъждания;
- Обществени форуми;
- Работни групи;

Както в обобщения резултат, така и при двете общини новите технологии вземат привес.

Най-висок резултат за предпочитаните форми за комуникация с гражданското общество се пада на интернет базираната платформа - 29% общо и съответно 28% за община Дългопол и 30,0% за община Смядово. Интервюираните са отчели удобството и липса на необходимост от финанси, свободно време, стреса от липса на компетентност, удобно време, комфорт на обстановката.

На второ място се нареждат обществените обсъждания, съответно 32% за община Смядово и 22% за община Дългопол. Това е друга възможност за участие на гражданите във формирането на местни политики за развитие. Това са срещи на общинското ръководство с гражданите, бизнеса, структури на гражданското общество, на които те представят становища и предложения относно политики, проблеми или дейности, които общината осъществява.

Обществените обсъждания са подходящи за получаване на коментари по въпроси, засягащи много хора или групи от хора. Използват се обикновено при обсъждане на общински бюджети, решение за важни инфраструктурни проекти, при които се изисква поемане на общински дълг, както и за приемане на Общи устройствени планове, отчетите на кмета за изпълнение на Мандатната програма.

Консултативни/обществени съвети е предпочитана форма от 5% от анкетираните.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Ресурсите на обществените съвети са значителни, защото позволяват обединяване на средства на различни организации, а не само на отделни личности. Широката социална база, на която се създават, прави възможностите им по-големи.

Участието на местната власт в обществените съвети гарантира чуваемост и съпричастност на администрациите към правата на общностите.

Като препоръка може да се предложи активизиране на дейността на обществените съвети, привличане експерти в тях и по-голяма публичност на дейността.

Неформалните разговори също се нареждат напред в предпочитанията, защото при тях се споделят основно проблеми и липсва притеснение от оценка на мнението ти. Кметовете на двете общини използват активно тая форма за комуникация.

Фокус групите и работните групи са също предпочитана форма. Фокус-групите представляват дискусия по определена тема, в която участват ограничен кръг участници. Основните предимства на метода са свързани с възможностите за изследване на даден проблем в дълбочина. Дискусията се води от т.нар. модератор. Ето защо фокус-групата дава повече възможности за задълбочено разглеждане на проблема.

Работната група е помощен орган, който изготвя документи и приема планове за изпълнението им. Обикновено работни групи заседават в общините в сферата на туризма, образованието, работа с деца, интеграция на малцинствата и др.

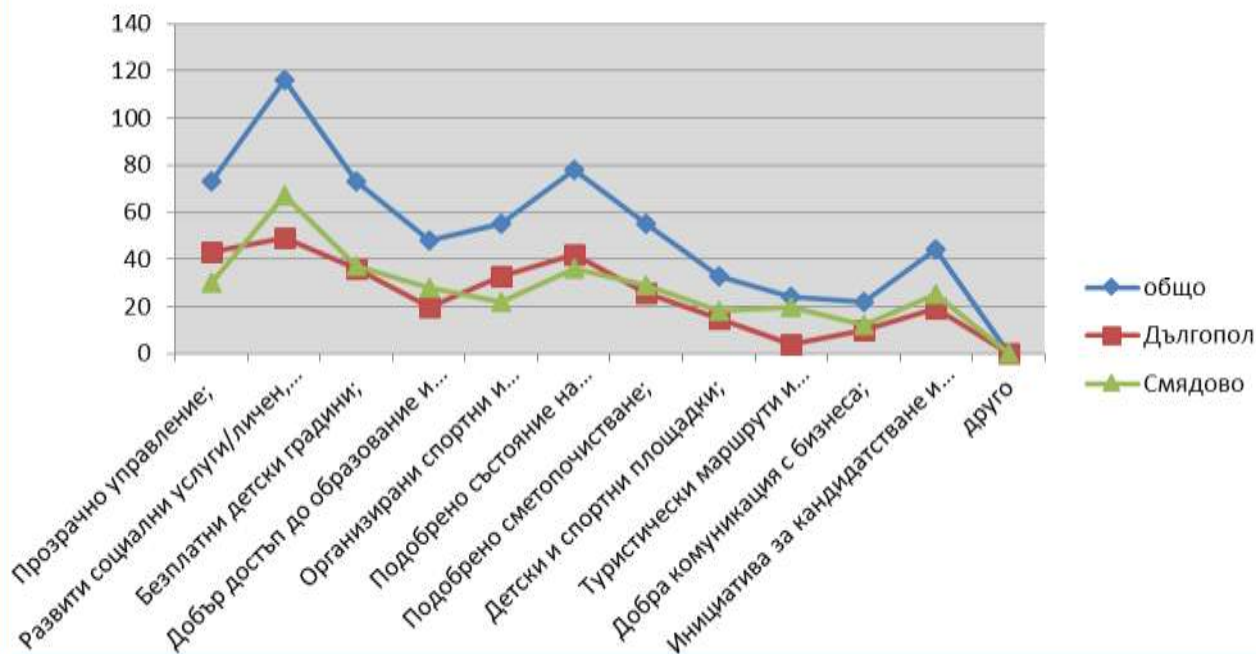
Въпрос 7. Кой според Вас са силните, положителните страни на управлението на общината?

Въпросът провокира към активно включване на анкетиранияте и изводи, които биха били полезни, както за общинското ръководство, така и за жителите, за настоящото и бъдещо развитие на общините.

Анкетирани са общо 164 лица, 88 от община Дългопол и 76 от община Смядово. Дадени са повече от един отговор.

Кои според Вас са силните, положителните страни на управлението на общината?

И при двете общини превес има отговора за **развити социални услуги**, което се обяснява от предлаганите услуги и качеството им на предоставяне. В община Дългопол след двата спечелени проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” е увеличен броя на хората ползвачи – Домашен социален патронаж, домашен помощник, личен и социален асистент и функциониращ Център за социална рехабилитация и интеграция. В община Смядово, също с два спечелени проекта, освен изброените услуги действа и защитено жилище. Грижата за хората в третата възраст също е отчетена. За обратна връзка с потребителите на социални услуги са правени анкетни проучвания.

При предпочитанията след първото **община Дългопол** е подредила: Прозрачно управление, подобро състояние на уличната мрежа, безплатни детски градини, подобро сметопочистване, организирани спортни и културни мероприятия, добър достъп до образование и здравеопазване, инициатива за кандидатстване и изпълнение на проекти финансирани с други средства, детски и спортни площадки, комуникация с бизнеса и туристически маршрути и екопътеки.

Прозрачното управление е оценено от жителите на общината на второ място, което е много добър атестат за кмета и екипът му.

Подобреното сметопочистване е осигурено от добра организация и закупени 2 нови сметосъбиращи камиона.

В културния и спортен календар са заложили мероприятия и тяхната финансова обезпеченост е осигурена. Наличието на голям спортен комплекс също допринася за добрата оценка.

Добрият достъп до образование е осигурен от автобуси, които в голяма степен са нови и функциониращи два медицински центъра. Работа за изграждане на детски и спортни площадки е също отчетена назад в подреждането.

На предпоследно място се нарежда комуникацията с бизнеса и на последно място работа по създаване на туристически маршрути и екопътеки.

За община Дългопол, с потенциал за развитие на туризма, това е голям минус и ще бъде отчетено при препоръките дадени в доклади към съответни администрации в

В община Смядово силните, положителни страни са подредени по следния ред: Развити социални услуги/личен, социален асистент, домашен помощник, домашен патронаж, Център

за социална рехабилитация и интеграция, Защитени жилища, активни пенсионерски клубове и др./-21%; Безплатни детски градини – 11%; Подобрено състояние на уличната и пътна мрежа с равни проценти - 11%; Подобрено сметопочистване - 9% и достъп до образование и здравеопазване - 9%; Инициатива за кандидатстване и изпълнение на проекти финансирани с други средства - 8%; Туристически маршрути и екопътеки - 6%; Детски и спортни площадки - 5%. На последно място са поставили комуникацията с бизнеса – 4%.

Общината има активна политика насочена към хората в неравностойно положение.

Гражданите на община Смядово са оценили и добрата работа по подготовка и кандидатстване с проекти – общината има 5 блока, които са санирани по програма на правителството „Енергийно обновяване на българските домове”, подобреното сметопочистване, и достъпа до образование. Почти всички образователни заведения са санирани.

И двете общини са използвали активно всички възможности, които се предоставя по оперативните програми за осигуряване на финансиране за групите лица в неравностойно положение-икономически неактивни, хора с увреждания, възрастни хора с невъзможност за самообслужване, в риск и др.

И двете общини от 2 години са въвели безплатни детски градини, което се оценява подобаващо от гражданите. Освен финансово облекчение за семействата, общинските ръководства залагат и

на по-добрата посещаемост на детските заведения, което социализира децата от малцинствените групи, а те на териториите на двете общини имат присъствие.

Отчетено е и подобреното състояние на уличната и пътна мрежа. На територията и на двете общини, по мнение на общинските ръководства, не са се реализирали толкова много проекти от години назад.

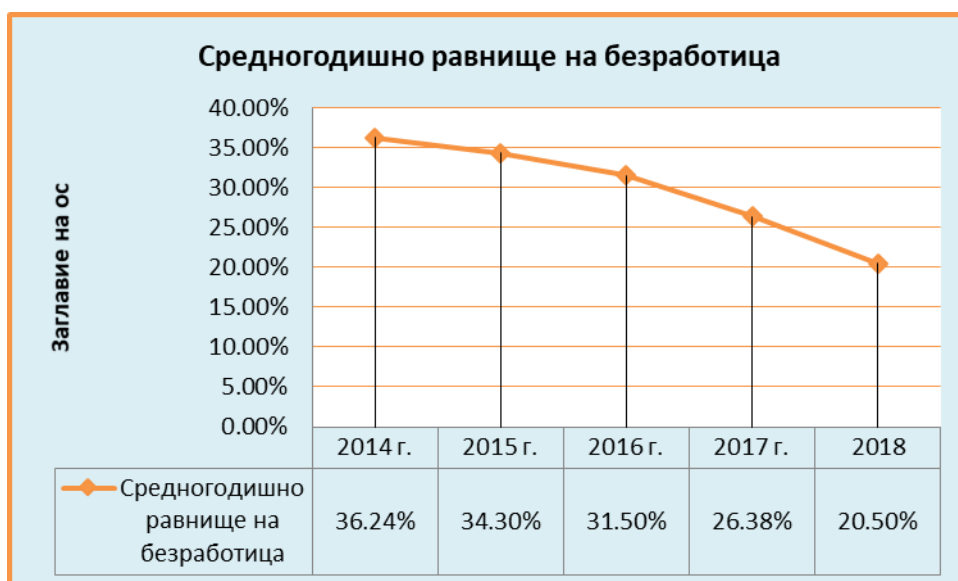
Прозрачно

Въпрос 8. Кои според Вас са слабите страни на управлението на общината? Моля, дайте пример.

Кои според Вас са слабите страни на управлението на общината?	Общо	Община Дългопол	Община Смядово
Непрозрачно управление;	11	7	4
Развити социални услуги/личен, социален асистент, домашен помощник, домашен патронаж, Център за социална рехабилитация и интеграция, Защитени жилища, активни пенсионерски клубове и др./	2	0	2
Безплатни детски градини;	4	3	1
Добър достъп до образование и здравеопазване;	9	4	5
Организиран спортни и културни мероприятия;	9	4	5
Подобрено състояние на уличната и пътна мрежа;	36	27	9
Подобрено сметопочистване;	15	7	8
Недостатъчен брой детски и спортни площадки;	36	25	11
Неразработени и немаркирани туристически маршрути и екопътеки;	50	30	20

Добра комуникация с бизнеса;	23	9	14
Инициатива за кандидатстване и изпълнение на проекти финансирани с други средства, извън общинския бюджет;	10	10	0

На първо място за община Дългопол се поставят неразработените и немаркирани туристически маршрути и екопътеки, което беше на последно място при положителните страни, отчитайки че това е важно за развитието на туризма, за отрасъл който е приоритетен за развитието на общината и би дал работа на част от населението, особено на младите хора, отчитайки високият процент безработица - 20,5%/горното графика/. Отчита се факта, че през последните години безработицата е чувствително намаляла.

Много от младите хора също намират смисъл от почивка сред природата и забележителните места и маркирането им би осигурило по-добър достъп и сигурност до тях. На следващо място при община Дългопол е поставено състоянието на пътната и улична мрежа. При преглед на отчета на кмета за изпълнение на мандатната програма са отчетени не-малко рехабилитирани километри общинска и улична пътна мрежа, но лошото общо състояние дава влияние на отговорите; недостатъчен брой на детски и спортни площадки - в това отношение община Дългопол е започнала да работи едва през последната година; инициативи за разработване и

кандидатстване с проекти; комуникация с бизнеса; сметопочистване; непрозрачно управление; достъп до образование и здравеопазване; организирани спортни и културни мероприятия; безплатни детски градини; **и с нула отрицателни гласа** са развити социални услуги/личен, социален асистент, домашен помощник, домашен патронаж, Център за социална рехабилитация и интеграция, Защитени жилища, активни пенсионерски клубове и др./

За община Смядово - неразработени и немаркирани туристически маршрути и екопътеки; отчитайки анкетираните, че това би ограничило прекарване на свободното време сред природата изучавайки природните и исторически дадености на родния край; лошата комуникация, подобро състояние на уличната и пътна мрежа; подобро сметопочистване; непрозрачно управление; Развити социални услуги/личен, социален асистент, домашен помощник, домашен патронаж, Център за социална рехабилитация и интеграция, Защитени жилища, активни пенсионерски клубове и др./Инициатива за кандидатстване и изпълнение на проекти финансирани с други средства, извън общинския бюджет;

Въпреки, че и при двете общини процентите - 11% и 12% , отчитайки като положително безплатните детски градини, някои от младите хора отчитат, че се харчи публичен ресурс, който би могъл да се използва за работа с надарени деца, спортни, културни мероприятия и др.

И при двете общини почти на последно място са изведени слаби страни в сферата на социалните дейности, защото и двете общини имат активна и последователна политика в тази област. Двете общини са едни от малкото със спечелени проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” по процедура BG05M9OP001-2.005 „АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ”.

Някои от анкетираните 5.5% отчитат, че няма слаби страни в общинската политика, а други следните предложения: Пенсионери и инвалиди да имат право за ползване на рехабилитационен център; Недостатъчни проекти свързани с децата, в които да са ангажирани; Да се помисли за здравеопазването на гражданите.

Въпрос 9. Внасяли ли сте писмени становища и предложения до комисиите на Общинския съвет?

От 164 анкетирани жители на двете общини 9% са внасяли писмени становища и предложения до комисиите на Общински съвет. От община Дългопол 14% , а от община Смядово 3% са внасяли становища. Разпределението по отделните общини е следното:

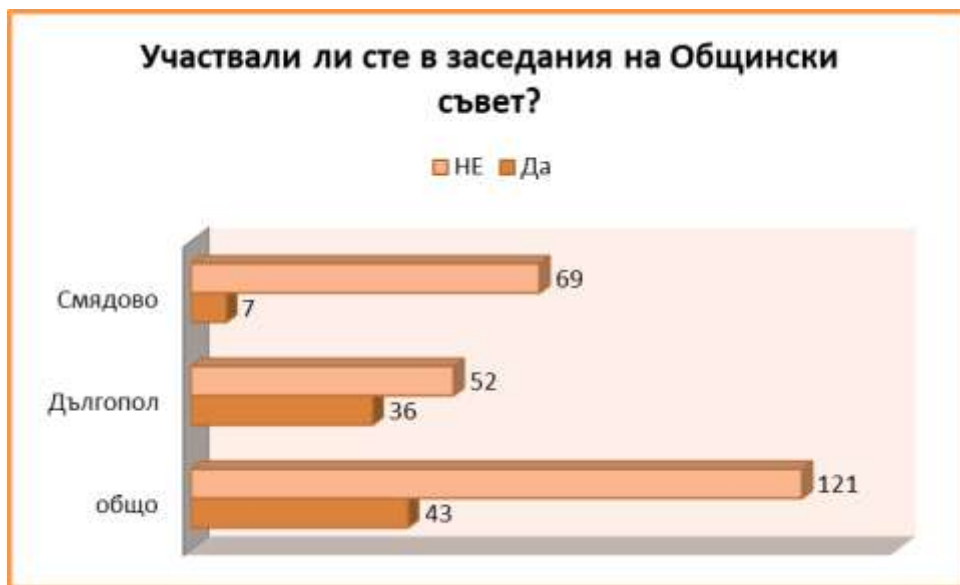

Изключвайки по-активните граждани обикновено до комисиите на общински съвет се внасят предложения за финансови подпомагания, искане за одобрение за отпускане на социални пенсии, материално подпомагане.

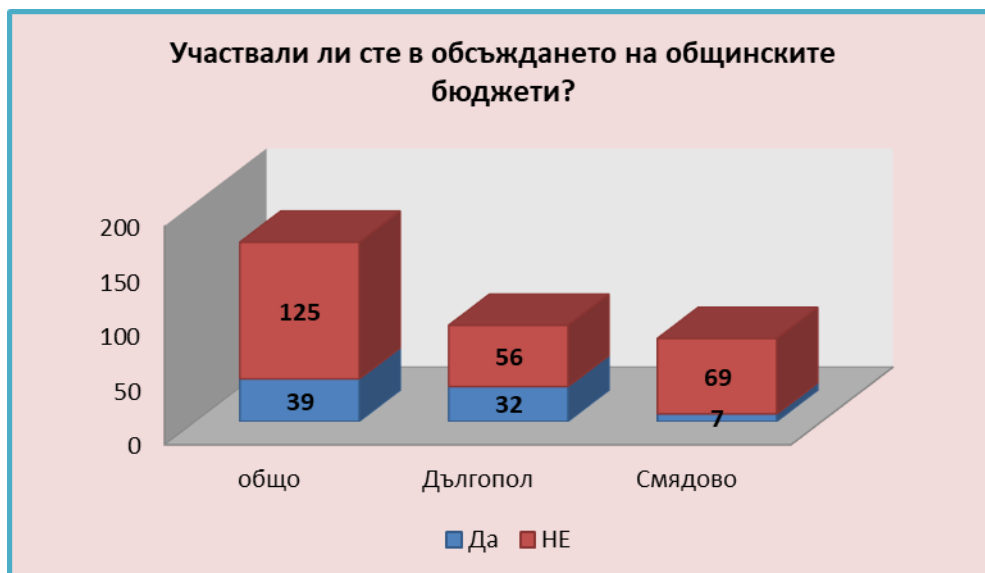
Въпрос 10. Участвали ли сте в заседания на Общински Съвет?

Висок е процентът на гражданите неприсъствали на заседания на общински съвет – за двете общини - 73.78%. За община Дългопол – 60,1%, а за община Смядово – 90,79%.

Отчита се факта, че в община Дългопол по-високият процент на присъствали се дължи на по-големият брой работещи в публичния сектор и са присъствали в качеството си на служебни лица.

Въпрос 11. Участвали ли сте в обсъждането на общинските бюджети?

Въпреки, че приемането, отчитането и ефикасното управление на общинските бюджети е от изключителна важност за постигане на финансова стабилизация на общината, в Смядово едва 9,2% участват при обсъждането. По-висок е процентът при община Дългопол - 36,36%.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Въпреки, че публичните обсъждания за изготвяне на общинските бюджети се реализират преди внасянето им на заседания на комисиите и Общинския съвет, активността не е особено висока. Като причини можем да изтъкнем липса на време, неудобен за присъствие час, незаинтересованост. Може да се помисли и за по-добро информиране за времето на провеждане, освен със съобщения в сайтовете на общините, информационни табла, както и с изнесени обсъждания в по-големите населени места. Да се създаде механизъм за включване на гражданските организации в организирането на обсъждане на бюджета.

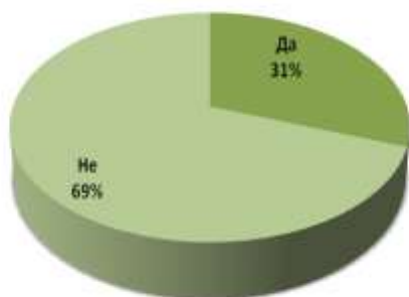
Въпрос 12. Участвали ли сте в местни обществени/консултативни съвети/туризъм, здравеопазване и образование, социални дейности, хора с увреждания и др.?

Анкетирани са 164 жители, но някои са дали повече от един отговор, аргументирайки неучастието си.

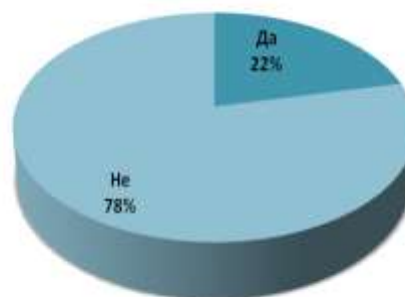

Резултати за община Дългопол

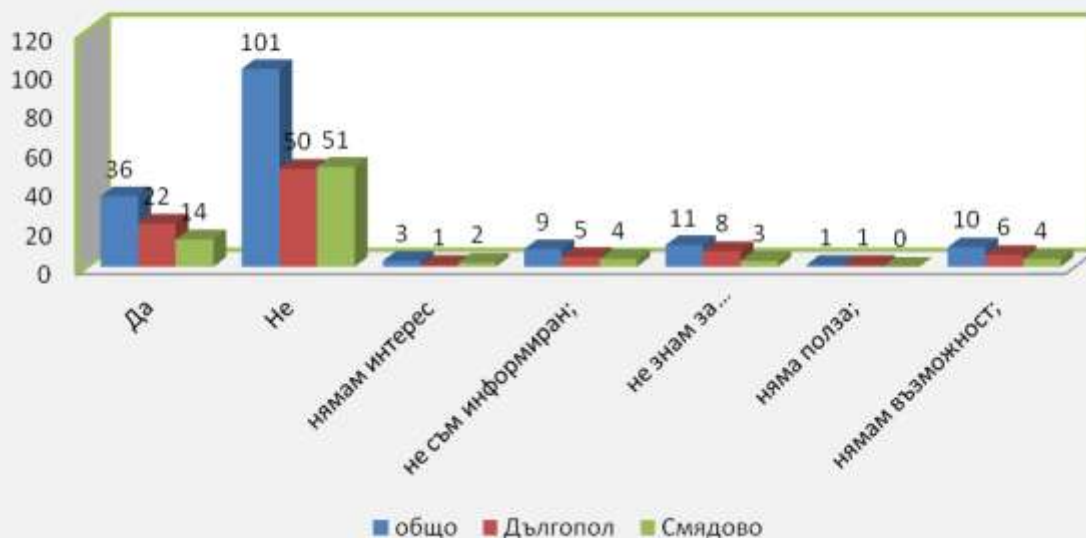
Резултати за община Смядово

Висок е процентът на неучастие в местните консултативни съвети-74% и съответно 69% при община Дългопол и 78% при община Смядово.

Основните цели на съветите са да действат като обществени органи, които – обединявайки усилията на местните заинтересовани страни, контролират и подпомагат дейността на съответните публични институции и органите на местно самоуправление в конкретна област (образование, социално подпомагане, туризъм, обществен ред и сигурност и т.н.). Главните

Участвали ли сте в местни обществени/консултативни съвети/туризъм, здравеопазване и образование, социални дейности, хора с увреждания и др.?

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

функции на обществените съвети са – контролната функция; консултативната функция; съгласуване на интересите и осигуряване на обществена подкрепа за политиката и дейностите в определена област. Първата функция се изразява в упражняването на обществен контрол върху осъществяването на съответната дейност (социално подпомагане и пр.), спазването на законовите разпоредби и защитата интересите на гражданите и другите заинтересовани страни. Втората функция се изразява в консултирането на органите за местно самоуправление и доставчиците на услуги (напр. Дирекциите «Социално подпомагане» или Домашния социален патронаж) относно подобряването на общинската политика в съответната област.

Има три сфери, в които действащото законодателство изрично предвижда създаване на обществени съвети: социално подпомагане, развитие на туризма и развитие на културата.

Могат да създават обществени съвети и без това изрично да е посочено в закона или подзаконовите нормативни актове, регламентиращи съответната сфера на публичните услуги.

Като препоръка може да се предложи активизиране на дейността на обществените съвети, привличане експерти в тях и по-голяма публичност на дейността.

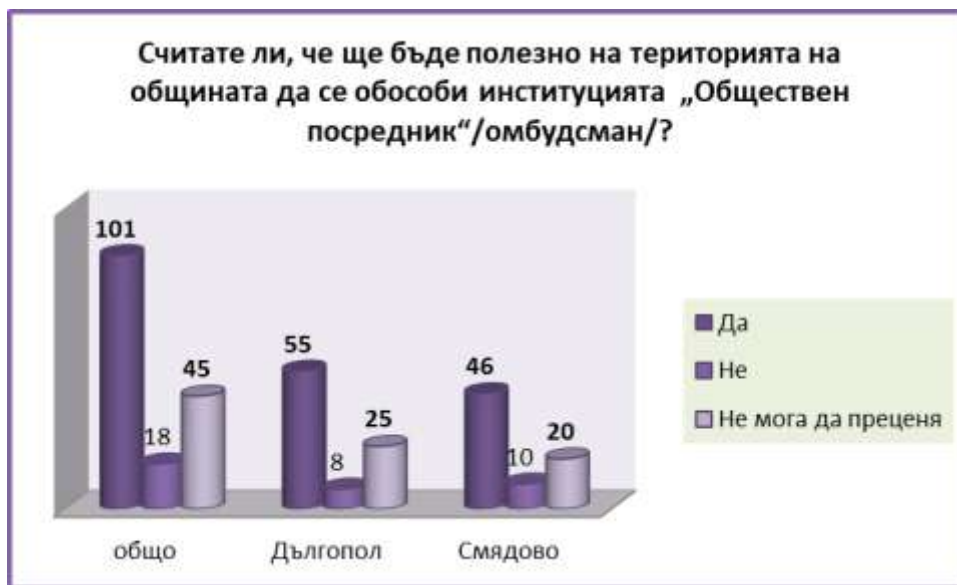
Анализирайки отговорите е необходимо да се предприемат и действия за по-добра информираност както за съществуването на такива, така и за стимулиране заинтересоваността на жителите на общините във формирането и прилагането на политиките за местно развитие.

При положение, че 6% от запитаните отговарят, че нямат възможност за участие е необходимо да се потърсят причините за това и да се съобразят насрочените заседания с разумните такива.

Отговорът на група от анкетираните, че не виждат смисъл в провеждането на такива е да се създаде механизъм, който позволява да се изразяват и анализират позиции, както и да се вижда как са отразени предложенията и защо не са изпълнени, ако е така.

Въпрос 13. Считате ли, че ще бъде полезно на територията на общината да се обособи институцията „Обществен посредник“/омбудсман/?

Отговорът на този въпрос е категоричен - 61.58% отговарят, че ще е полезно на територията на общините да се обособи институцията „Обществен посредник“/омбудсман, 10,97% не, а 27,43% не могат да преценят.

Фигурата на Омбудсмана, с неговата основна задача да упражнява граждански контрол за това доколко начинът на функциониране на публичната администрация гарантира и защита тези права - като преценява, дали е гарантирана прозрачността при подготовката на проекти за актове; дали съществуват механизми за гражданско участие и за оценка на въздействието на нормативните актове, за по-пълно гарантиране на правата на хората с увреждания и др, е важна и отговорът, че не мога да преценят донякъде е свързан с неинформираност за дейността му.

При отчитане на резултатите за отрицателните мнения за разкриване на фигурата „обществен посредник“ – при община Смядово – 13.16 %, а при община Дългопол – 9.1%, както и отговора „не мога да преценя“, най-вероятно са продиктувани от непознаването на правата и задълженията на омбудсмана, пристрастност поради познаване на хората в малките населени места или излишно изразходване на финансов ресурс.

Дейността на Омбудсманът, включително решението за неговото определяне се контролира от Общински съвет и резултатите от анкетното проучване е необходимо да се доведе до знанието на общинските съвети.

14. По скалата от 1 до 5 (1- не отговарят; 5 - отговарят в голяма степен) оценете доколко публичните услуги в общината отговарят на нуждите на гражданите:

Анкетираните са помолени да отговорят по 5 степенна скала доколко публичните услуги отговарят на нуждите на гражданите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Отговорите са представени поотделно за двете общини.

Община Дългопол:

Услуги/оценка Община Дългопол	1-не отгова рят	2	3	4	5- отговаря т в най- голяма степен	няма дадена оценка
Услуги, свързани с техническата инфраструктура – улична и пътна мрежа, паркинги и др.	7	7	24	26	12	11
Услуги, свързани с културата, вкл. места за провеждане на културни дейности	0	3	19	29	28	9
Услуги, свързани с образованието.	2	4	16	26	25	15
Услуги, свързани с благоустрояването и комунални услуги – почистване, озеленяване.	2	7	18	33	17	11
Услуги, свързани със здравеопазването – поликлиники, здравни центрове.	7	7	16	30	15	13
Услуги, свързани с околната среда – ниво на замърсяване (прах, шум)	12	7	23	22	12	12
Услуги, свързани с общественя транспорт и транспортната достъпност.	10	10	26	22	7	13
Услуги, свързани с водоснабдяване и канализация.	9	7	24	24	13	11
Услуги, свързани със спорта, отдиha и туризма – спортни съоръжения, паркове и алеи.	2	9	22	32	12	11
Административни услуги в общинската администрация, свързани с гражданско състояние, местни приходи, устройство на територията, предоставяне на достъп до информация, деловодство.	1	2	13	30	33	9
Социални услуги – в общността и институциите.	0	3	15	26	32	12

Най-високо е оценено качеството на предоставените административни услуги от **община Дългопол**, предоставени от общинската администрация, свързани с гражданско състояние,

40

Проект № BG05SFOP001-2.009-0124 „Умно гражданство“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

местни приходи, устройство на територията, предоставяне на достъп до информация, деловодство - 16,2%, следват социални услуги в общността - 15,2%; Услуги, свързани с културата, вкл. места за провеждане на културни дейности; Услуги, свързани с образованието. Най-слабо са оценени услуги, свързани с обществения транспорт и транспортната достъпност. Това е сериозен проблем на територията на община Дългопол, защото липсва качествен превозвач и има сериозен проблем с транспортната достъпност до малките населени места. Високата оценка на административното обслужване говори за добра организация, бързо и качествено извършване на административните услуги и вежливото отношение на служителите. Не на последно място е и комфортната обстановка, която се предоставя в Център за информация и обслужване на гражданите. Доброто отношение, загрижеността и финансовата обезпеченост на културните и спортни мероприятия са оценени. При преглед на Културните и Спортни календари на общината се установи добрата обезпеченост във всяко отношение.

Община Смядово:

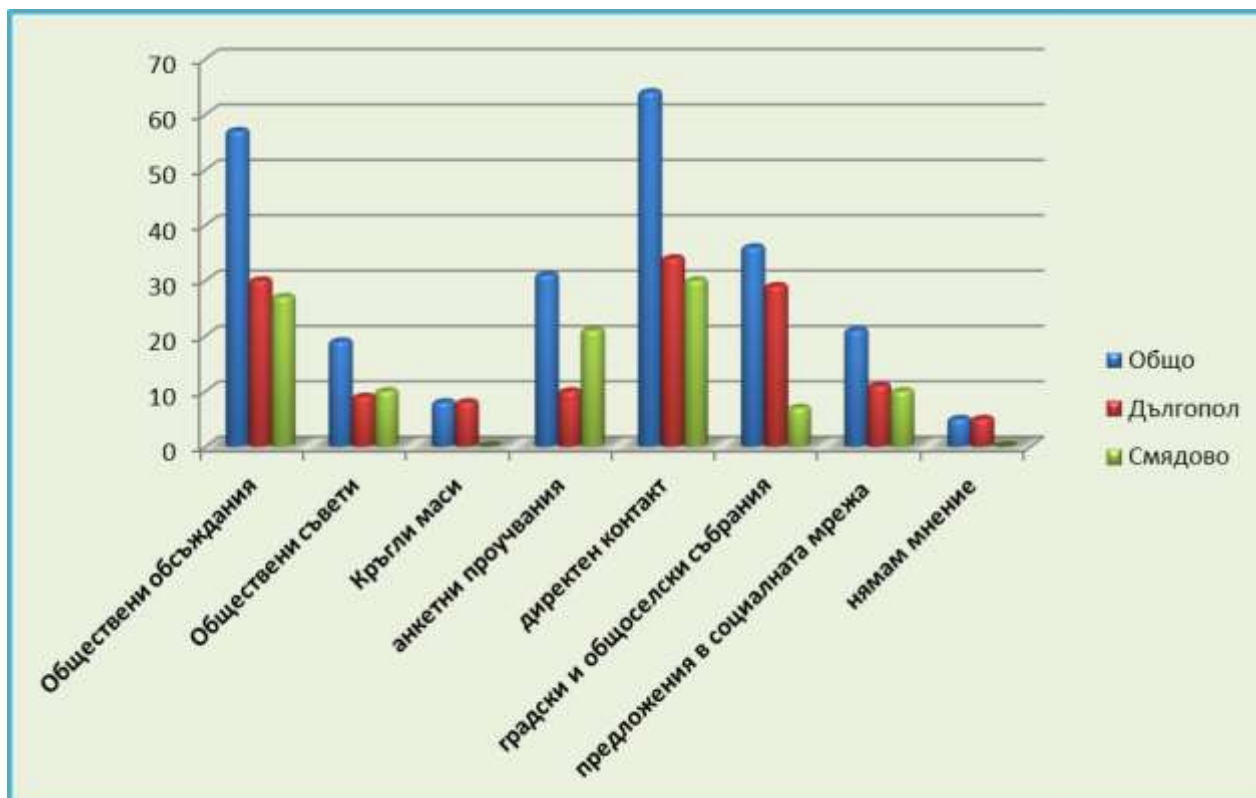
Услуги/оценка Община Смядово	1-не отгова рят	2	3	4	5- отгова рят в най- голям а степен	няма дадена оценка
Услуги, свързани с техническата инфраструктура – улична и пътна мрежа, паркинги и др.	1	2	15	31	21	1
Услуги, свързани с културата, вкл. места за провеждане на културни дейности	1	4	11	21	34	1
Услуги, свързани с образованието.	2	3	11	17	35	2
Услуги, свързани с благоустрояването и комунални услуги – почистване, озеленяване.	0	2	11	28	30	0
Услуги, свързани със здравеопазването – поликлиники, здравни центрове.	8	4	23	19	16	8
Услуги, свързани с околната среда – ниво на замърсяване (прах, шум)	2	3	19	23	22	2
Услуги, свързани с обществения транспорт и транспортната достъпност.	6	5	17	20	20	6
Услуги, свързани с водоснабдяване и	2	6	18	28	16	2

канализация.						
Услуги, свързани със спорта, отдыха и туризма – спортни съоръжения, паркове и алеи.	7	3	17	28	11	7
Административни услуги в общинската администрация, свързани с гражданско състояние, местни приходи, устройство на територията, предоставяне на достъп до информация, деловодство.	0	2	1	25	39	0
Социални услуги – в общността и институциите.	0	0	1	21	46	0

При община Смядово, най-високо е оценено качеството на предоставените социални услуги в общността - 15,86%, административни услуги предоставени от общинската администрация, свързани с гражданско състояние, местни приходи, устройство на територията, предоставяне на достъп до информация, деловодство - 13,44%, услугите свързани с образованието, културата и културните дейности - 12,06% и 11,72%, което е обяснимо с реновирания сграден фонд, както и положителното отношение на общинска администрация. Високо са оценени и услугите свързани с благоустрояването и комуналните услуги - 10.34% използвайки услугите на общинско предприятие. Много положителни оценки са събрали и услугите свързани с техническата инфраструктура - улична и пътна мрежа, паркинги и др. Най-много неодобрение са получили услугите свързани със здравеопазването - поликлиника и здравни центрове и услуги, които са свързани със спорта, отдыха и туризма. Наблюдава се логическа връзка в оценките на анкетираните, давайки тия услуги в списъка с отрицателните черти на управлението и получените ниски оценки в настоящия въпрос на анкетата.

Въпрос 15. По какъв начин във Вашата община се взема предвид мнението и позицията на гражданите и техните сдружения по важни обществени теми?

Отговорите на този въпрос са отворени. На анкетираните е предложен списък с възможни отговори и те трябваше да дадат и лично свои отговори. И при двете общини на първо и второ място са поставени отговорите за обществените обсъждания и директните контакти. Това е добър атестат за отвореност на местната власт към структурите на гражданското общество и непосредствените контакти при предлагане на мнения и решения на проблеми касаещи общините.

Подобавашо място заемат градските и селски събрания изхождайки от факта, че кметовете и екипите им ежегодно провеждат събрания по населените места за представяне на дейностите по изпълнение на програмата за управление. Влияние върху този отговор може би имат и изнесените сесии на общинските съвети.

Анкетните проучвания се нареждат на четвърто място с - 12.86%, което говори за доверието в провеждането, обработката и предоставянето на информацията.

Зачитане на мнението получено от социалните мрежи се нарежда на четвърто място с 8,71%.

И при двете общини отговорите са подредени по един и същ начин.

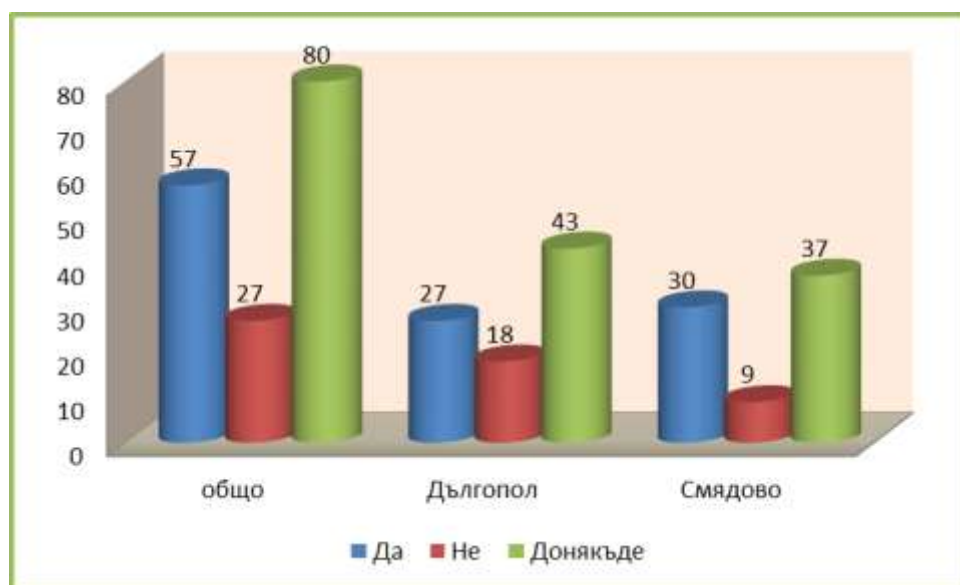

Въпрос 16. Знаете ли какви и колко обществени обсъждания са организирани през тази година в общината?

Този въпрос е изцяло отворен и малко отговори са дадени на въпроса с „да“ - 3. С „не“ са отговорили 136 лица. При отговор с „да“ анкетираните трябваше да изброят какви обществени обсъждания са организирани. 28 са дали следните отговори: отчет на кмета, кръгла маса, обсъждане на общински бюджет, отчет за изразходване на бюджета, събрания, обсъждания, обсъждане за приемане на наредби на Общински съвет. Изразяват се и мнения, че е нямало достатъчно информация за събитията. Отговорът на този въпрос подкрепя тезата за незаинтересоваността на част от гражданите и предоставяне на информация по достатъчно подходящ начин.

Въпрос 17. Повлиява ли се политиката на общината от позицията на местната общност и мнението на гражданите по определени теми?

При отговора на този въпрос отрицателните отговори са по-малко от 20%. Разпределението е следното-средно16,46%. За община Дългопол - 20,45%, за община Смядово - 11,84%.

Събирайки отговорите на „донякъде“ и „да“ на въпроса дали се повлиява политиката на общината от позицията на местната общност и мнението на гражданите по определени теми се

получава внушителния процент от 83,53% средно за двете общини. 79,54% за община Дългопол и 88,15% за община Смядово.

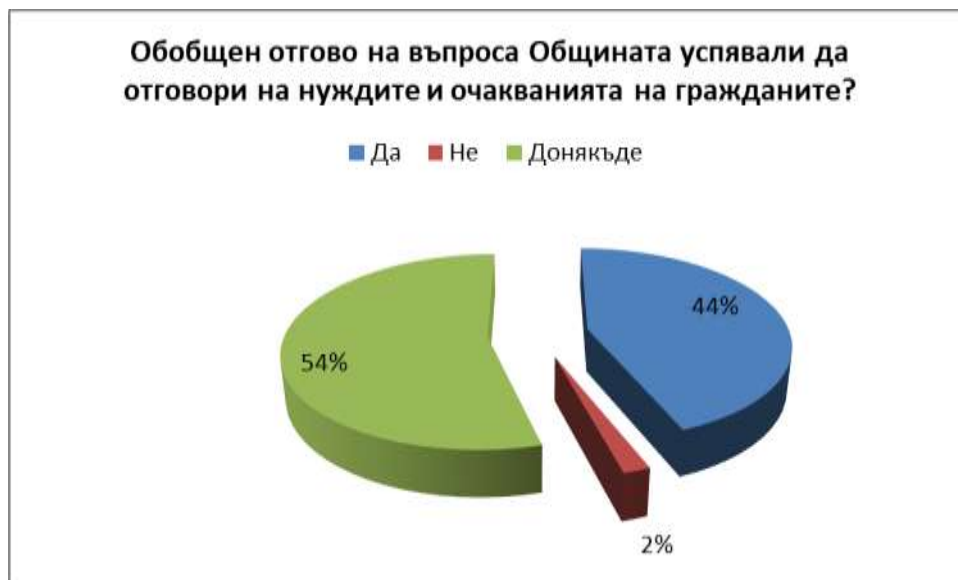
Отговорите могат да се интерпретират като много добра оценка на двете администрации за добра обратна връзка със структурите на гражданското общество и зачитане на мненията и предложенията. И двете общини са сравнително малки, което е положително в следния аспект:

- ❖ Местната власт е по-достъпна;
- ❖ Резултатите са по-видими;
- ❖ По-лесно се достига до хората и хората до управляващи;
- ❖ Хората се познават се и си имат по-голямо доверие.

Въпрос 18. Общината успявали да отговори на нуждите и очакванията на гражданите?

Този въпрос е свързан с въпрос 17, в който се търси мнението на анкетирания дали политиката на общината се повлиява от мненията и предложенията на гражданите.

Отговорите също подкрепят мнението, че предложенията на гражданите се чуват, обмислят и ценните се взимат в предвид, което неминуемо води до отговорите, че общините успяват да отговорят на очакванията.

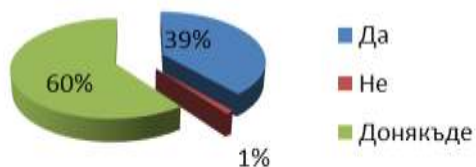

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Община Дългопол

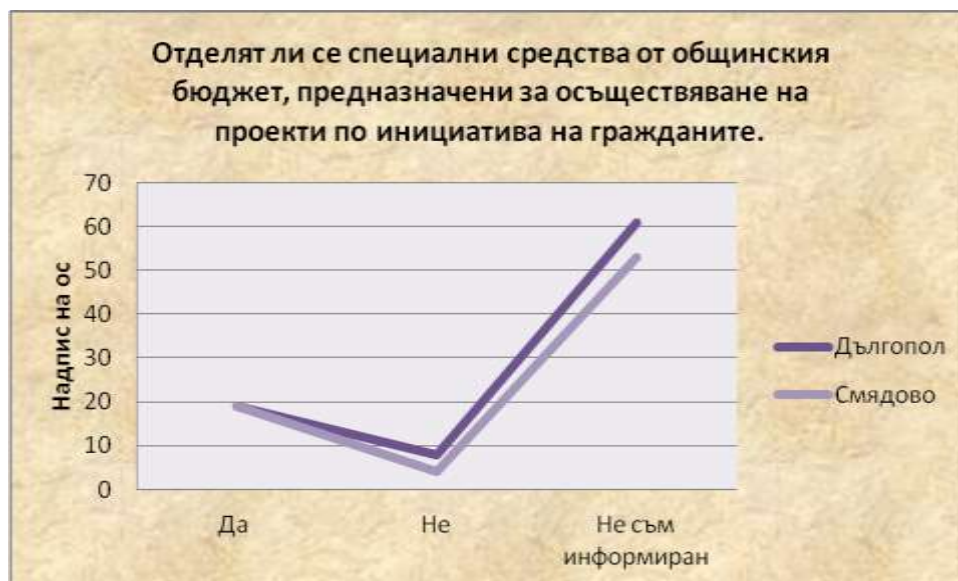

Община Смядово

Въпрос 19. Отделят ли се специални средства от общинския бюджет, предназначени за осъществяване на проекти по инициатива на граждани?

При този въпрос се търси мнението за зачитане мнението на гражданите при осъществяване на техни проекти, което е свързано и със заделяне на финансов ресурс.

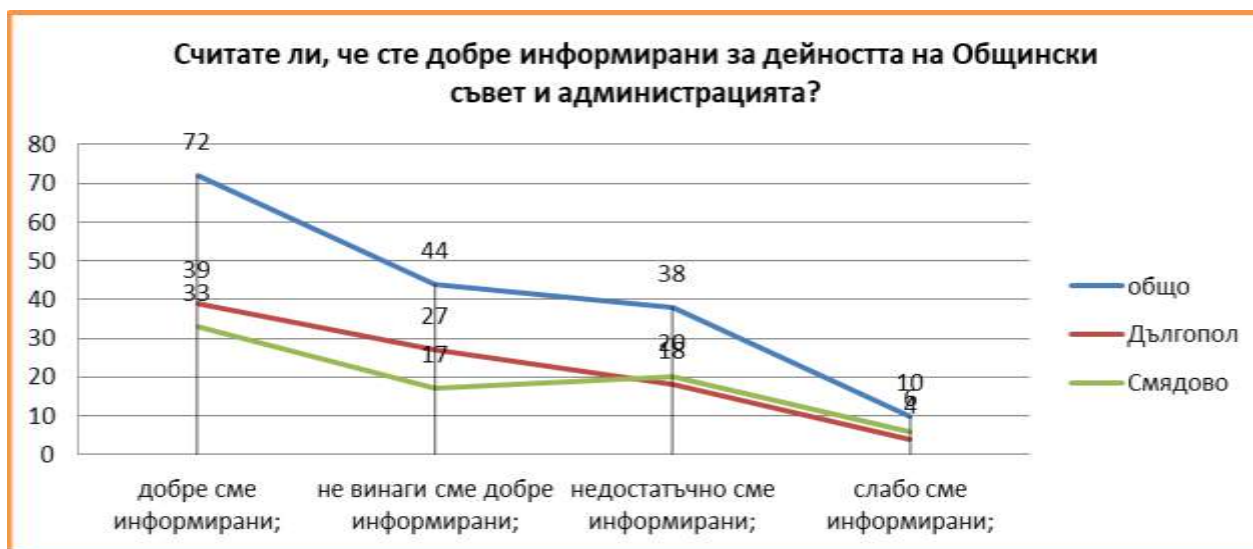
Отговорите са в най-голям процент, че нямат информация - община Дългопол -69,32% и община Смядово - 69,73%. Отговор "да" са дали по 19 жители на двете общини, а отговор "не" - 8 за община Дългопол и 4 за община Смядово. След направено проучване се установи, че инициативи на граждани се подкрепят в най-голяма степен с сферата на културата и спорта. Необходимо е да се заделят средства за реализиране на мероприятия за подобряване на околната

среда, облагородяване на междублокови пространства, грижа за съоръжения, маркиране на туристически маршрути и др.

Въпрос 20. Считате ли, че сте добре информирани за дейността на Общински съвет и администрацията?

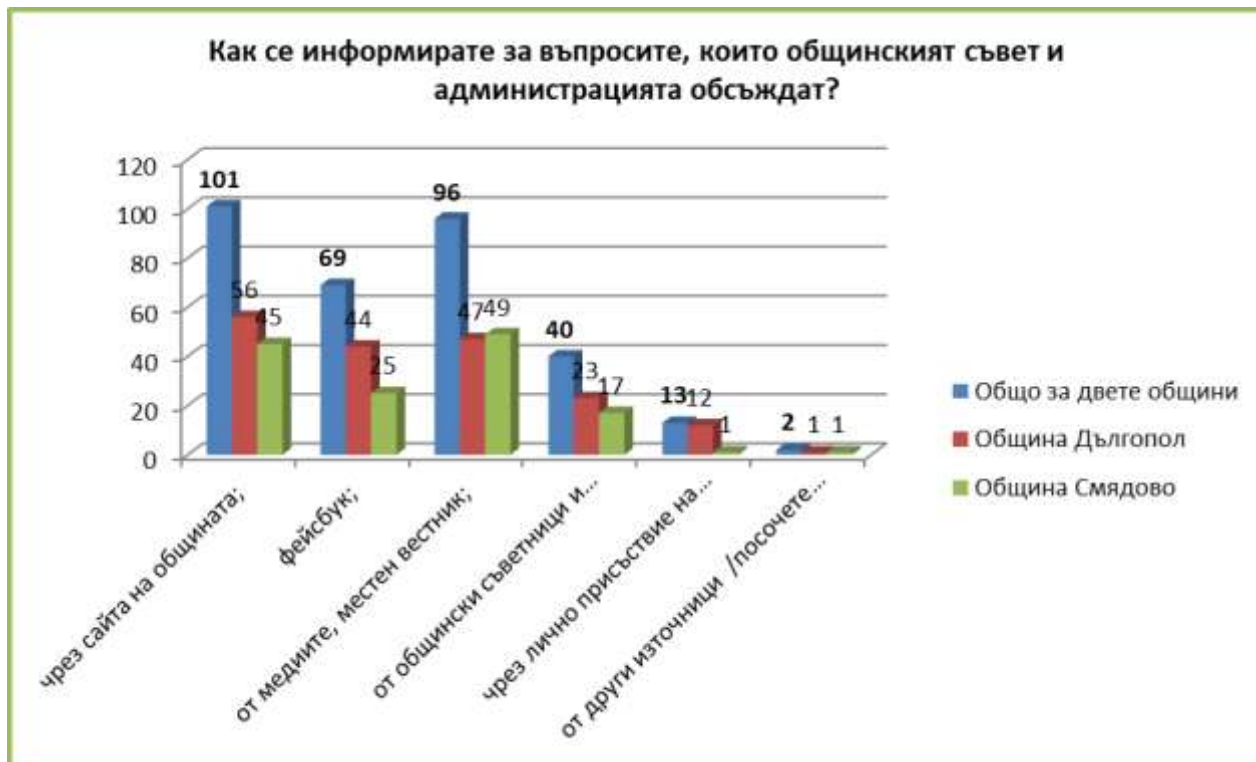
Основно информацията за дейността на Общински съвет и администрацията се получава от сайта на общината, местен вестник и отчетите на кмета и председателя на общински съвет. И при двете общини преобладават отговорите, че са добре информирани, но има и отговори, че недостатъчно са информирани-38 общо, 18 за община Дългопол и 20 за община Смядово. Преобладават и отговори „не винаги сме добре информирани“. Отчитайки отговорите препоръчваме да се търсят и други форми и начини за информиране на жителите.

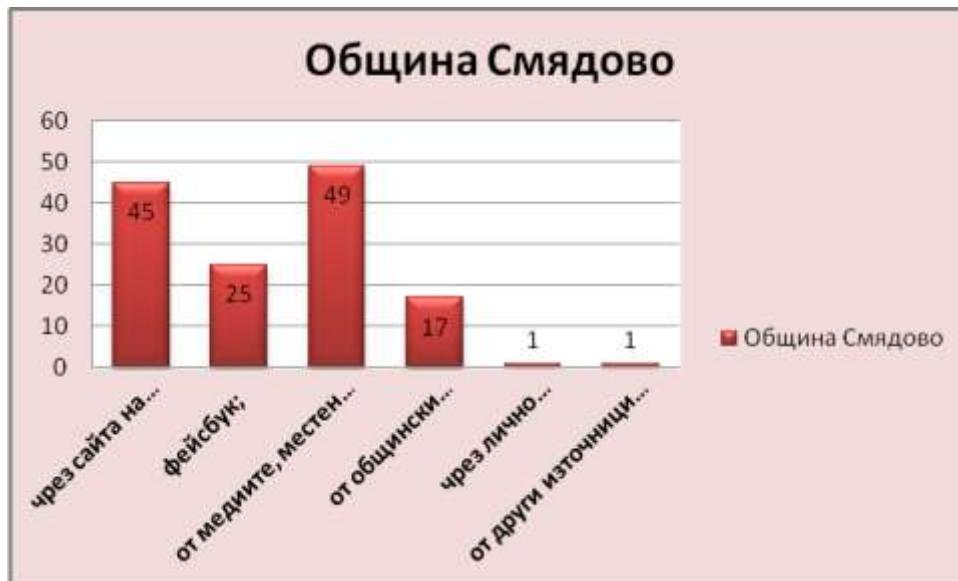

Въпрос 21. Как се информирате за въпросите, които общинският съвет и администрацията обсъждат? /възможен е повече от един отговор/

Този въпрос също има връзка с предходния и донякъде дава отговор за начините за информиране. Въпросът предполага и повече от един отговор, както и дава възможност за посочване и на други източници.

Отново съвременните технологии за информация са с превес - сайта на общината и фейсбук са поставени на първите две места от община Смядово.

При община Дългопол на първо място е поставен сайта на общината, а на второ място анкетираните са поставили медии и местен вестник. Това дава добра оценка и за двата канала за комуникация и това, че местния вестник достига да голяма част от населението.

И двете общини имат активни социални мрежи – фейсбук. Другите форми за информиране чрез контакти с общинските съветници говори за отвореност и добра комуникация на общинските съветници с гражданите, както и чрез лично присъствие на заседания на Общински съвет, обществени форуми и др. Отчелите отговор от други източници не посочват такива.

Раздел 4. Изводи и препоръки.

4.1 Изводи:

1. Жителите на двете общини оценяват важноста на процеса за планиране на политиките на местно ниво да се осъществява с участието на максимален брой заинтересовани страни, но активността е в по-малък процент. Голяма част от хората се интересуват и са съпричастни със случващите се процеси на територията на общините.

2. Пречките, които възпрепятстват гражданската активност основно са: нежелание за включване, недостатъчни знания за процеса, липса на ресурси - финанси или свободно време, неефективни механизми за включването, недостатъчен интерес, недобра нормативна база.
3. Много малък процент от анкетираните са участвали в качество различно от служебното в консултации при изготвяне на нормативни и стратегически документи.

Причини:

- недостатъчни знания по процесите;
 - недостатъчния интерес;
 - неефективните механизми за включване;
 - Липса на ресурси – време, парични средства, неудобен и на места липсващ спорт, е основателна причина за липсата на физическо присъствие на консултациите.
4. Недобрата нормативна база. Липсва механизъм за провеждане на обществени консултации, обществени съвети, обществени обсъждания.
 5. Създадените обществени съвети не функционират ефективно и се създават условия за формализиране на процесите.
 6. Проектите на Наредбите се публикуват в сайтовете на общините, дава се възможност за присъствие на комисиите и сесиите на общински съвет, но липсва механизъм който дава възможност за он-лайн мнения и тяхното отчитане.
 7. Нарастване на гражданската активност чрез използване на фейсбук и създадените групи на териториите на общините, но те обикновено се използват в по-голяма степен за необосновани критика.
 8. Липсва достатъчно ефективен механизъм за информираност за тема, дата, час за провеждане на обществени консултации, така че да се осигури присъствието на по-голям кръг жители.
 9. Една от формите за консултиране „проучване на мненията” чрез провеждане на анкети е застъпена основно при провеждане на анкети при изпълнение на проекти.
 10. Най-предпочитана форма за комуникация с гражданското общество е интернет базираната платформа.
 11. Като положително в работата на общинските администрации се отчита - добре развити социални услуги и високо качество на предоставянето им; подобро състояние на

- пътната и улична мрежа; прозрачно управление; безплатни детски градини; достъп до образование и здравеопазване; добре организирани и проведени спортни и културни мероприятия.
12. Отрицателно в работата на общинските администрации - недобре развити туристически маршрути и екопътеки; слаба комуникация с бизнеса; липса на достатъчно детски и спортни площадки.
 13. Нисък процент на внесени предложения и становища до комисиите на Общински съвет и саабо присъствие на заседанията и на обсъждане на общинските бюджети. Липсва механизъм за включване на гражданските организации в тия дейности.
 14. Жителите оценяват като положително, на териториите на общините да се обособи институцията „Обществен посредник“/омбудсман/.
 15. **Положителна е оценката** на качеството на предоставените административни услуги предоставени от общинската администрация, свързани със: социални услуги в общността; гражданско състояние; местни приходи; устройство на територията; предоставяне на достъп до информация; деловодство; услуги свързани с културата, вкл. места за провеждане на културни дейности; услуги, свързани с образованието и **слаба оценка** на услуги, свързани с обществения транспорт и транспортната достъпност.
 16. Най-предпочитана форма за отчитане на мнението на гражданите са обществените обсъждания, директните контакти, градските и селски събрания.
 17. Много добра е оценката за отвореност на местната власт на двете администрации към структурите на гражданското общество при осъществяване на непосредствените контакти, при предлагане на мнения и решения на проблеми касаещи общините, зачитане на тяхното мнение, предложенията се чуват, обмислят и ценните се взимат в предвид. Контактите с местната власт са достъпни.
 18. Интернет сайтовете, фейсбук и местните вестници са най-предпочитаните начини за получаване на информация за дейността на общинските администрации и Общински съвет.
 19. Не се заделят специални средства от общинския бюджет, предназначени за осъществяване на проекти по инициатива и изпълнение от гражданите.
 20. Недобра информираност на част от гражданите за заседанията и решенията на Общински съвет.

20. Като положително е оценено въвеждането на безплатни детски градини и в двете общини.

4.2 Препоръки:

1. Да се предоставят по подходящ начин и вид на материали за темите, които ще се дискутират при процеса за планиране и формулиране на политиките на местно ниво.
2. Трябва да се търсят механизми за събуждане на интереса на гражданското общество.
3. Да се популяризират положителните неща, случили се по идеи и предложения на граждани.
4. Да се търсят и други форми за отчитане на мненията при консултациите, освен физическото присъствие-он-лайн форуми.
5. Необходимо е да се изготви и приеме Наредба за реда и начина за провеждане на обществени обсъждания.
6. Възможност за он-лайн отчитане на мнението на гражданите по проекти на Наредбите .
7. Създаване на интернет базирана платформа, която да отчита мненията, предложенията, да дава възможност за он-лайн анкети, което би създало бърза обратна връзка.
8. Да се използва по-често една от формите за консултиране „проучване на мненията” чрез провеждане на анкети.
9. Активизиране на дейността на обществените съвети, привличане експерти в тях и по-голяма публичност на дейността.
10. Подобряване на работата на общинските администрации за развитие на туристически маршрути и екопътеки; комуникация с бизнеса; увеличаване броя на детските и спортни площадки.
11. По-добро информиране за времето на провеждане на обсъждането на общинските бюджети и механизъм за включване на гражданските организации в организиране на обсъждането.
12. Да се доведе до знанието на Общинските съвети, че повече от половината жители оценяват като положително да се обособи институцията „Обществен посредник“/омбудсман/.
13. Да се търсят начини за подобряване на транспортната достъпност на населените места.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

14. Да се внесе предложение пред Общинските съвети за планиране средства от общинския бюджет, предназначени за осъществяване на проекти по инициатива и от граждани, по приети правила.

Раздел 5. Заключение.

Резултатите и изводите от изследване за степента на участие на гражданското общество на територията на МИГ Дългопол-Смядово в процеса за планиране на политиките на местно ниво, както и на етап тяхната реализация дават висока оценка за това, че е осъзната необходимостта за включване на максимален брой участници във всички етапи но оценявайки активността, резултатите са по-слаби. Категорично са оценени най-силните и слаби страни в управлението на общините, както и зачитане на мнанието на жителите и начина начините за това, информирането им по най-важните въпроси. В част от анкетите са дадени и препоръки.

В специално изготвени материали ще бъдат дадени поотделно изводи и препоръки на общинска администрация Дългопол и общинска администрация Смядово, относно идентифицираните проблеми.